

Rapportage Aanvullend soortenonderzoek

Wikselaarseweg te Voorthuizen
P06349

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Rapportage Aanvullend soortenonderzoek Wikselaarseweg te Voorthuizen	
Projectcode	P06349	
Versie	1.0	
Datum	10-09-2024	
Opdrachtgever	Handels- en Constructiebedrijf H. Hardeman B.V. Generatorstraat 21 3903 LH Veenendaal	
Uitvoerder		
	GRAS Advies B.V.	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Telefoon	074 2020258	

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	4
2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling	6
2.1 Gebiedsbeschrijving	6
2.2 Beoogde ontwikkeling	8
3 Wettelijk kader	10
3.1 Beschermde gebieden (artikel 2.44, lid 5 Ow):	11
3.2 Houtopstanden (artikel 11.111 Bal).....	11
3.3 Beschermde soorten	11
3.3.1 Vogelrichtlijn soorten (artikel 11.37 Bal).....	11
3.3.2 Habitatrichtlijn soorten (artikel 11.46 Bal)	11
3.3.3 Overige soorten (artikel 11.54 Bal)	12
3.4 Invulling van de zorgplicht.....	13
4 Onderzoeksmethodiek	14
4.1 Algemene onderzoeksmethode	14
4.2 Soortspecifieke onderzoeksmethoden	16
5 Habitatsgeschiktheidsbeoordeling kleine marterachtigen	20
5.1 Verbinding	21
5.2 Winterhabitat	21
5.3 Foerageergebied	22
5.4 Verblijfplaatsen	22
5.5 Conclusie	23
6 Resultaten	24
6.1 Kleine marterachtigen	24
6.2 Steenmarter	24
6.3 Rugstreeppad	24
6.4 Andere waarnemingen	25
7 Conclusies	27
Bronnen	28

Samenvatting

De initiatiefnemer is voornemens om aan de Wikselaarseweg te Voorthuizen een appartementencomplex te realiseren. In de huidige situatie bestaat het gebied uit voornamelijk grasland.

Om in het kader van ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Omgevingswet, heeft GRAS Advies op verzoek van Handels- en Constructiebedrijf H. Hardeman B.V. een aanvullend soortenonderzoek uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Dit aanvullend onderzoek vloeit voort uit de resultaten van een eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (quickscan) Wet natuurbescherming (GRAS Advies, 2024). Het geeft uitsluitsel over de mogelijke aanwezigheid van de wettelijk beschermde kleine marterachtigen, steenmarter en rugstreeppad en hun essentiële habitatfuncties in het projectgebied. Het beoordeelt of deze soorten en hun functioneel leefgebied negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep en of verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een omgevingsvergunning of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

- 1 De aanwezigheid van essentiële habitatsfunctie van beschermde soorten kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een vergunningsplicht omtrent een flora en fauna activiteit.
- 2 De aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van Handels- en Constructiebedrijf H. Hardeman B.V. heeft GRAS Advies een aanvullend soortenonderzoek Omgevingswet uitgevoerd in de Wikselaarseweg te Voorthuizen. Het Handels- en Constructiebedrijf H. Hardeman B.V. is voornemens om hier een appartementencomplex te realiseren. Het projectgebied bestaat uit een braakliggend akkergrasland. Op de locatie grenst een sloot met dichtbegroeid struweel met bomen.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen verplicht de Omgevingswet te toetsen of aanwezige beschermde plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ontwikkeling. Eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (quickscan) naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna op de bovengenoemde locatie (GRAS Advies, 2024), kon de aanwezigheid van de volgende soorten niet uitsluiten:

- Rugstreeppad
- Kleine marterachtigen
- Steenmarter

Op basis hiervan is nader onderzoek naar deze soorten verricht. Dit aanvullende soortenonderzoek geeft uitsluitsel over de aanwezigheid of afwezigheid van bovengenoemde soorten en adviseert over de te nemen vervolgstappen. Het onderbouwt of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een vergunningsaanvraag op basis van een flora- en fauna-activiteit en/of andere maatregelen noodzakelijk zijn.

Aanvullend soortenonderzoek is een uitgebreid en afgestemd soortgericht onderzoek. Het bestaat uit een bureaustudie en meerdere veldinventarisaties waarbij onderzoeksmethoden en richtlijnen uit erkende en soort specifieke kennisdocumenten en/of soortprotocollen worden toegepast. Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of aanwezige soorten, hun functioneel leefgebied en essentiële habitatfuncties negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep.

Indien een vergunningsaanvraag of andere ecologische maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk worden geacht, kan GRAS Advies adviseren en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

Verspreidingsgegevens

In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend soortenonderzoek Omgevingswet en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Het is onlosmakelijk verbonden aan het verkennend onderzoek (quickscan) Wet natuurbescherming aan de Wikselaarseweg te Voorthuizen (GRAS Advies, 2024). GRAS Advies adviseert, indien van toepassing, uitkomsten als verplichting vast te leggen voor de uitvoerende partij.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft een beknopte samenvatting van het relevante wettelijk kader, gevolgd door de toegepaste onderzoeksmethodiek in hoofdstuk 4. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 5. Hier worden alle relevante soorten beschreven die mogelijk voorkomen, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op deze soorten en hun functionele leefgebied. De conclusies zijn opgenomen in hoofdstuk 6 waarin de belangrijkste resultaten, mogelijke maatregelen en vervolgstappen worden samengevat.

Reikwijdte en beperkingen

Dit aanvullend soortenonderzoek richt zich tot het in hoofdstuk 3 benoemd wettelijk kader. Informatie met betrekking tot gebiedsbescherming, houtopstanden en stikstof vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

Momenteel bestaan er geen landelijke richtlijnen betreft de geldigheidsduur van aanvullende soortenonderzoeken. Desalniettemin kan bevoegd gezag hieraan een termijn koppelen en actuele gegevens vereisen. Doorgaans wordt een termijn van 3 jaar aanbevolen. GRAS Advies adviseert daarom de termijn van 3 jaar niet te overschrijden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en hun functioneel leefgebied leiden.

2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

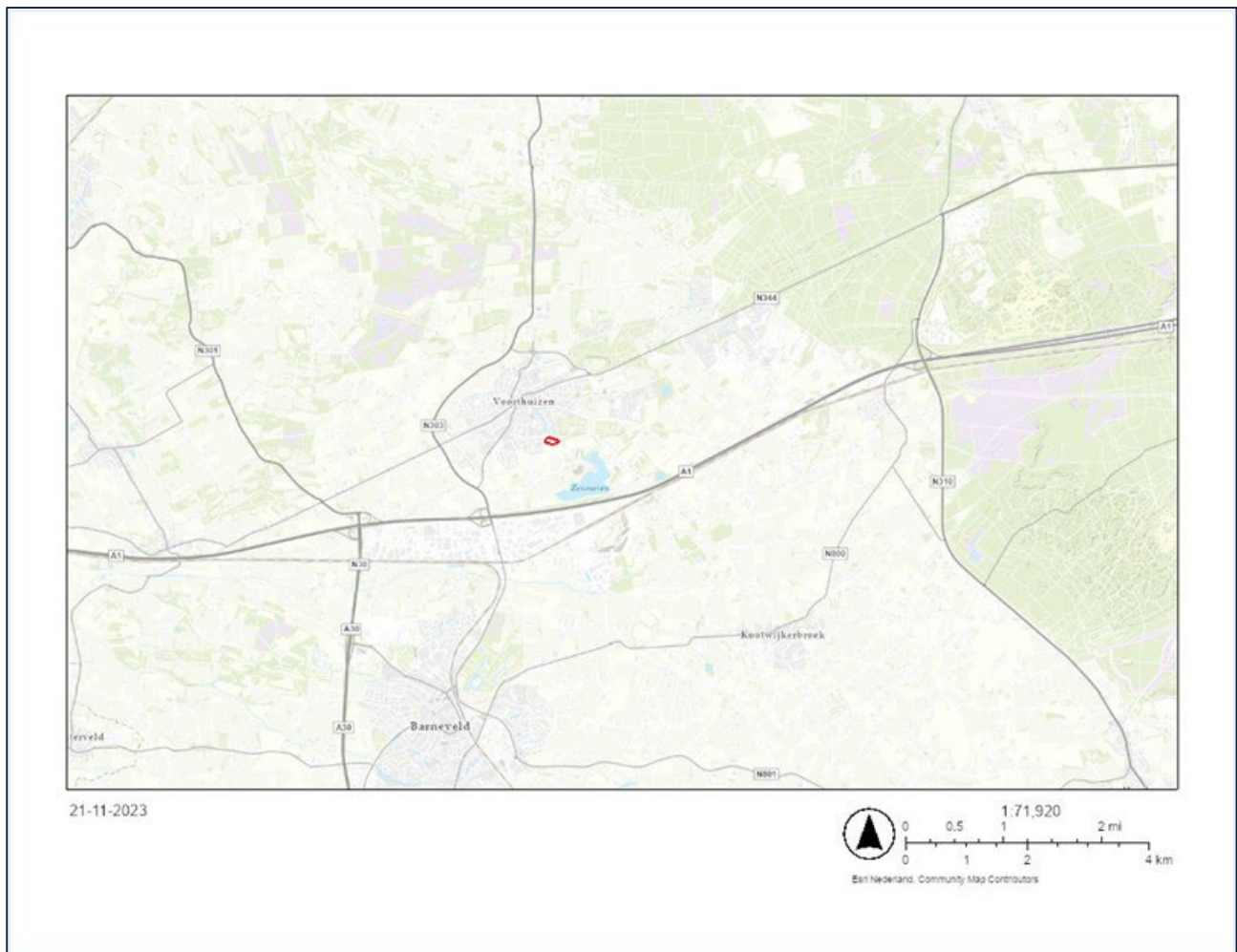
2.1 Gebiedsbeschrijving

Gegevens

Adres: Wikselaarseweg
Plaats: Voorthuizen
Gemeente: Barneveld
Provincie: Gelderland

Locatie en omgeving

Het projectgebied bevindt zich ten zuiden van Voorthuizen. Het is gelegen aan de rand van het dorp en bestaat op dit moment uit grasland. Ten noorden van het projectgebied ligt het centrum van Voorthuizen. Ten oosten ligt het 'Johanna bos', een recreatie- en vakantiepark met daar achter akkerland en het natuurreservaat het 'Kootwijkerzand'. Ten zuiden liggen eerst wat akkers met verderop het meer 'Zeumeren', de A1, het industrie-terrein en Barneveld. Ten westen liggen nog verschillende woonwijken, de N303 en akkerland met bossen. Afbeelding 2.1 toont de ligging van het projectgebied.

Afbeelding 2.1: Ligging van het projectgebied (rood kader).

Terrein en kenmerken

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 16.600 m². Afbeelding 2.2 toont een luchtfoto van het projectgebied, inclusief begrenzing. Het terrein wordt bepaald door grasland. Aan de zuidkant van het projectgebied grenst de sloot met dichtbegroeide beplanting en verschillende soorten bomen. Achter de sloot, aan de zuidkant van het projectgebied, ligt een akker. Aan de westkant van het projectgebied ligt een weg en

woningen. Op de oostkant van het projectgebied staat opslag van werktuigbouw en bouwonderdelen. Afbeelding 2.3 geeft een impressie van het projectgebied. Er is geen bebouwing aanwezig in het gebied. Het terrein is vlak en de bodem bestaat uit leemarm en zwak lemig fijn zand.

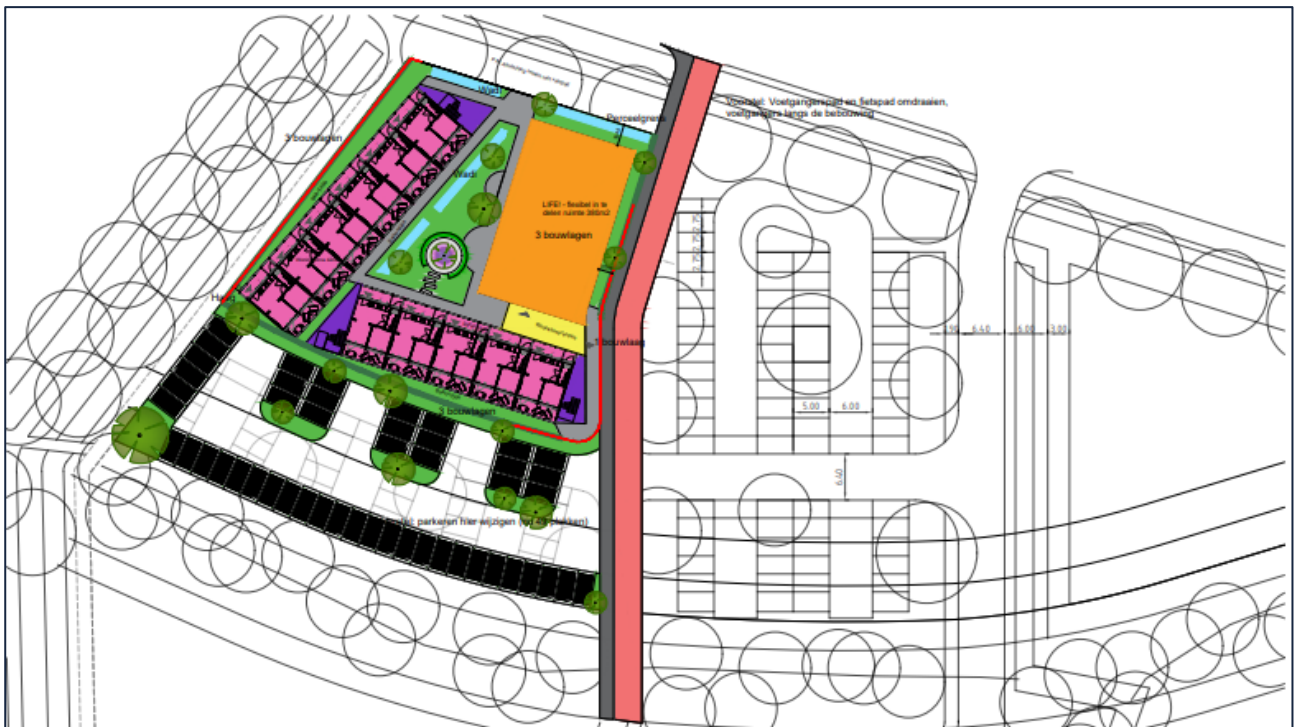
Afbeelding 2.2: Luchtfoto met begrenzing van het projectgebied (rood kader)

Afbeelding 2.2: Impressie van het projectgebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Handels- en Constructiebedrijf H. Hardeman B.V. is voornemens om op het braak grasveld een appartementencomplex te bouwen. Hierbij zullen twee gebouwen worden geplaatst met parkeergelegenheid (Afbeelding 2.4). De sloot met struweel en bomen blijft onaangetast. De afstand tussen de bomenrij en de voorgenomen nieuwbouw is 36 meter. De afstand tussen de bomenrij en de te realiseren parkeerplaatsen is 10 meter. De exacte planning van de uitvoering is momenteel nog niet bekend. In Afbeelding 2.3 is een schets van de toekomstige situatie weergegeven.

Afbeelding 2.3: Impressie van de toekomstige situatie.

3 Wettelijk kader

Vanaf 1 januari 2024 is de omgevingswet van kracht. Deze wet ziet toe op de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving door middel van zorgplichten. Er is een algemene zorgplicht van kracht die te allen tijde geldig is voor iedereen.

De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In de praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

Zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de beoogde ontwikkeling, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Daarnaast zijn speciale zorgplichten vastgesteld ter bescherming van gebieden, soorten, houtopstanden en landschapselementen. Wanneer speciale zorgplichten zijn vastgesteld, gaan deze voor de algemene zorgplicht. Speciale zorgplichten kunnen op meerdere niveaus uitgewerkt zijn en staan onder meer vastgelegd in programma's (Rijksniveau), waterschapverordeningen (waterschapniveau), omgevingsvisies en aanvullende provinciale verordeningen (provinciaal niveau) en omgevingsplannen (gemeentelijk niveau).

Invasieve exoten kunnen een bedreiging vormen voor inheemse planten en dieren. Indien schadelijke exoten in het projectgebied aanwezig zijn, dienen deze bestreden te worden. Het bestrijden van invasieve exoten valt onder de algemene zorgplicht. Er kunnen ook speciale zorgplichten met nadere bestrijdingsmethoden zijn uitgewerkt.

Onderzoekverplichting en omgevingsvergunningen

Er is een onderzoekverplichting ingesteld die de initiatiefnemer verplicht om te onderzoeken of er sprake kan zijn van schadelijke handelingen voor de natuur. Als er sprake is van schadelijke handelingen dient een vergunning aangevraagd te worden via het digitaal stelsel omgevingswet (DSO).

Als er meerdere vergunningen nodig zijn kan de initiatiefnemer ervoor kiezen deze vergunningen gezamenlijk aan te vragen of allemaal los van elkaar aan te vragen. Indien er meerdere vergunningen worden aangevraagd zal het laagste overheidsorgaan de aanvraag uit het DSO behandelen. Het overheidsorgaan dat de aanvraag ontvangt kan echter, met wederzijdse instemming, de beslisbevoegdheid overdragen aan een ander overheidsorgaan.

3.1 Beschermde gebieden (artikel 2.44, lid 5 Ow):

De bescherming van gebieden is onderverdeeld in drie categorieën: Natura-2000 gebieden, Nationaal Netwerk Nederland (NNN) en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natura 2000

Voor activiteiten die effect hebben op beschermde gebieden dient een omgevingsvergunning N2000-activiteiten te worden aangevraagd.

NNN gebieden

Voor activiteiten die effect hebben op NNN-gebieden en niet passen binnen de huidige bestemming dient een omgevingsvergunning omgevingsplan-activiteit aangevraagd te worden.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

In de provinciale omgevingsvisies en verordeningen en in de gemeentelijke omgevingsplannen kunnen bijzondere natuurgebieden en landschappen zijn aangewezen. Een voorbeeld hier van zijn beschermde kleine landschapselementen van provincie Utrecht en Landgoed Overcingel in Assen dat is aangewezen als provinciaal natuurgebied.

3.2 Houtopstanden (artikel 11.111 Bal)

De bescherming van houtopstanden is onderverdeeld in twee categorieën: binnen de vastgestelde bebouwingscontour houtkap (dit valt onder de gemeente) of buiten de bebouwingscontour houtkap. Buiten de bebouwingscontour houtkap is een houtopstand beschermd als deze uit meer dan 1000m² (10 are) bestaat of uit een rijbeplanting van 21 bomen of meer. Voor beschermde houtopstanden geldt een meldingsplicht.

3.3 Beschermde soorten

De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten. Voor activiteiten die effect hebben op beschermde soorten dient een omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten te worden aangevraagd (art. 5.1 ow). De specifieke zorgplichten ten aanzien van deze beschermde soorten staat beschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

3.3.1 Vogelrichtlijn soorten (artikel 11.37 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.37 lid 1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
- Artikel 11.37 lid 2. Het verbod geldt niet, als:
 - a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan: 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
- Artikel 11.37 lid 3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

3.3.2 Habitatrichtlijn soorten (artikel 11.46 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.46 lid 1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
 - c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
- Artikel 11.46 lid 2. Het verbod geldt niet als:
 - a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
- Artikel 11.46 lid 3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

3.3.3 Overige soorten (artikel 11.54 Bal)

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning flora en fauna activiteit de volgende schadelijke handelingen te verrichten:

- Artikel 11.54 lid 1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
 - c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
- Artikel 11.54 lid 2. Het verbod geldt niet als:
 - a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
 - b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
 - c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Deze handelingen mogen alleen plaats vinden indien er geen mogelijke alternatieven zijn, indien er een dwingende reden is (wettelijk belang) en wanneer er passende maatregelen en voldoende compensatie wordt aangeboden voor de beschermde soort.

Indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode kan een vrijstelling van de vergunningplicht gelden.

3.4 Invulling van de zorgplicht

Broedende vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd en er dient zorg gedragen te worden voor broedende vogels, zodat deze niet verstoord worden en geen (nadelig) effect ondervinden van de geplande werkzaamheden. Voor vogelsoorten die ieder jaar een nieuw nest bouwen geldt dat nesten beschermd zijn zolang de broedperiode van de soort duurt. Dit houdt in dat de nesten beschermd zijn vanaf de eerste aanzet van nestbouw, tot het moment dat het laatste jong het nest verlaten heeft.

4 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek wordt uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde plant- en diersoorten. Hiervoor is het noodzakelijk om aanwezige soorten vast te stellen en locaties van habitatfuncties te bepalen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is globaal onder te verdelen in 3 stappen.

4.1 Algemene onderzoeksmethode

Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie, projectinformatie en soorteninformatie is onder andere Rapportage Quickscan Wet natuurbescherming Wikselaarseweg te Voorthuizen, versie 1.0 (GRAS Advies, 2024) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens overgenomen en aanvullende informatie verzameld over:

- locaties van habitatfuncties van mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- gebiedskenmerken en mogelijke huidige ruimtelijke en ecologische veranderingen;
- soortspecifieke verspreidingsgegevens (indien van toepassing) waaronder verspreidingsatlassen;
- geschikte onderzoeklocaties.

Mogelijke aanwezigheid van soorten, locaties van soortspecifieke/gebonden gebiedsfuncties en de locaties waar de trefkans van de te onderzoeken soorten het hoogst zijn, worden hiermee bepaald. Aan de hand van deze gegevens zijn soortspecifieke onderzoeksmethoden vastgesteld en veldonderzoeken gepland

Veldonderzoek

Soortgerichte onderzoeken zijn in en rondom het projectgebied uitgevoerd. De door GRAS Advies gehanteerde veldonderzoeksmethodiek is (indien beschikbaar) conform aanbevolen methoden en richtlijnen, beschreven in erkende soortspecifieke kennisdocumenten en protocollen. Onderzoek vereist doorgaans meerdere veldbezoeken en onderzoeksperioden zijn veelal verbonden aan vaste perioden. GRAS Advies combineert waar mogelijk soortspecifiek onderzoek om zodoende veldbezoeken te beperken. In paragraaf 4.2 worden de soortspecifieke onderzoeksmethoden beschreven. Tabel 4.1 toont alle data en specificaties van veldbezoeken.

Tabel 4.1: Data en specificaties veldbezoeken.

Datum	Soort	Tijd-stip	Aantal onderzoekers	Weersomstandigheden	Reden veldbezoek / onderzoek
29-04-2024	Rugstreepad	21:00 – 22:30	1	15°C, wind ZO 1Bft., licht bewolkt, droog	Koorzang en plaatsen herpetofauna platen
30-05-2024	Rugstreepad	21:44 - 23:30	1	14°C, wind NW 2Bft., bewolkt, droog	Koorzang en controle herpetofauna platen
03-07-2024	Steenmarter, kleine marterachtigen en rugstreepad	12:33 - 13:33	1	14°C, wind ZW 3Bft, bewolkt, motregen	Plaatsing wildcamera's, controle herpetoplaten
17-07-2024	Steenmarter en kleine marterachtigen	21:00 – 21:30	1	17°C, wind ZW 1Bft, licht bewolkt, droog	Controle wildcamera's
17-07-2024	Rugstreepad	21:30 – 23:30	1	17°C, wind ZW 1Bft, licht bewolkt, droog	Koorzang en controle herpetofauna platen
31-07-2024	Steenmarter, kleine marterachtigen en rugstreepad	09:30 – 10:00	1	19°C, wind O 2Bft, licht bewolkt, droog	Controle wildcamera's Controle herpetoplaten
14-08-2024	Steenmarter, kleine marterachtigen en rugstreepad	20:18 – 20:48	1	21°C, wind ZO 2Bft, bewolkt, motregen	Controle wildcamera's Controle herpetoplaten
28-08-2024	Steenmarter, kleine marterachtigen en rugstreepad	11:00 – 11:30	1	22°C, wind ZO 2Bft, licht bewolkt, droog	Controle wildcamera's, herpetoplaten en weghalen materialen

Analyse

Na afronding van veldonderzoeken worden gegevens zoals velddata, waarnemingen en bevindingen verzameld. De analyse van deze gegevens bestaat uit:

- bepalen soort en aanwezigheid;
- bepalen locaties (essentiële) habitatfuncties;
- beoordelen kenmerken van beoogde ontwikkeling (zoals duur, periode, invloedssfeer);
- beoordelen effecten beoogde ontwikkeling op aanwezige soorten en habitatfuncties;
- bepalen mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert verkennend veldonderzoek uit volgens geldende soortprotocollen. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

4.2 Soortspecifieke onderzoeksmethoden

Onderstaande beschrijft de gehanteerde soortspecifieke onderzoeksmethoden. Hoofdstuk 4, Tabel 4.1 geeft een overzicht van alle veldbezoeksspecificaties.

Kleine marterachtigen

De hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*) zijn nationaal beschermde martersoorten. Ze zijn niet vrijgesteld in de provincie Gelderland. Deze soorten komen in de meeste habitats voor, al heeft de hermelijn een voorkeur voor vochtiger terrein. Ze zijn te vinden in open landschap, bossen, weilanden, rietlanden, houtwallen en akkers en prefereren kleinschalig (cultuur)landschap met takkenrillen, struweel, hagen, bosschages, rommelhopen en rommelschuren. Deze essentiële lijnvormige elementen dienen als rust- of verblijfplaats, voortplantingsplaats of als verbindingsroute tussen gebieden (BIJ12, 2024).

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat kleine marterachtigen mogelijk gebruik maken van de randen van het projectgebied als migratieroute en/of foerageergebied. De rest van het projectgebied is matig geschikt en functioneert alleen als foerageergebied. Verblijfplaatsen kunnen uitgesloten worden binnen het projectgebied.

Bij dit project is gekozen voor een verdiepend onderzoek. Voorafgaand aan de inzet van onderzoeksmateriaal is een habitatbeoordeling uitgevoerd. Met de habitatbeoordeling zijn de potentiële functies binnen het projectgebied en van het projectgebied in de omgeving in kaart gebracht. Afhankelijk van het resultaat van het habitatonderzoek is een passende methode opgesteld voor het aanvullend onderzoek met inzet van onderzoeksmateriaal.

De habitatbeoordeling van het projectgebied is met een bureauonderzoek en een veldbezoek onderzocht. Tijdens het bureauonderzoek is middels kaarten gekeken naar:

- ligging potentieel geschikte elementen en functies;
- ruimtelijke situatie;
- mogelijke verbindende functie van het terrein.

Niet alleen het projectgebied zelf, maar ook een straal van 10 kilometer hier omheen, is meegenomen in deze analyse.

Met behulp van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn de gegevens van de afgelopen 10 jaar opgevraagd om een beeld te krijgen van de al bekende waarnemingen. Met een ecologische functiekaart zijn potentieel geschikte aanwezige elementen en functies aangegeven

Tijdens het veldbezoek is het terrein onderzocht op geschiktheid voor:

- verblijf- en voortplantingsplaatsen;
- foerageergebieden;
- verbindingszones.

Hierbij wordt rekening gehouden met de verandering van het landschap door het jaar heen.

Het verdiepend onderzoek bestaat uit de inzet van onderzoeksmaterialen gedurende een onderzoeksperiode van minimaal 8 weken. De periode met de hoogste waarnemingskansen ligt tussen juni en half november (BIJ12, 2024). Voor de keuze van de onderzoeksmaterialen wordt gebruik gemaakt van de uitkomsten van de habitatbeoordeling. Potentieel aanwezig leefgebied van bunzing, wezel en/of hermelijn wordt hierbij in beeld gebracht.

Voor het onderzoek aan de Wikselaarseweg te Voorthuizen is één wildcamera ingezet. De plaatsing van de wildcamera staat verantwoord in Hoofdstuk 5.5. Deze camera is op 3-7-2024 gepositioneerd aan de zuidoostzijde van het projectgebied. Afbeelding 4.1 geeft deze locaties weer. Hoofdstuk 4, tabel 4.1 toont de veldbezoeksspecificaties.

Inventarisatiemateriaal is 8 weken operationeel geweest. Na het plaatsen van de wild-camera's en sporenbuizen zijn in totaal vier veldbezoeken geweest om de SD-kaarten en batterijen van de wildcamera's te vervangen. Bij het laatste locatiebezoek zijn alle materialen verwijderd.

Steenmarter

De steenmarter (*Martes foina*) is een nationaal beschermde soort die niet is vrijgesteld in de provincie Gelderland. De soort wordt gezien als een 'cultuurvolger' en dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtig habitat zoals steengroeven en gebouwen. De soort is te vinden in parklandschap maar vooral in de buurt van dorpen, boerderijen en zelfs grote steden. Oude schuren, heggen en geriefbosjes zijn erg geschikt. Essentieel is de aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes en bermen waar de soort foerageert (Zoogdiervereniging, z.d.).

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat de projectlocatie niet geschikt is als verblijfplaats voor steenmarters, maar mogelijk wel als foerageergebied. De projectlocatie bevat geen steenhopen, ruïnes en gebouwen, hierom kan een verblijfplaats voor een steenmarter worden uitgesloten. Mogelijk biedt de bomenrij voedsel voor de steenmarter.

Onderzoek steenmarter is maatwerk en wordt doorgaans gedaan om de aanwezigheid van vaste en essentiële rust- of voortplantingsplaatsen, migratieroutes en foerageergebied vast te stellen of bestaat uit een habitatschiktheidsbeoordeling. Voor deze soort bestaat geen landelijk gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen. Verschillende provincies hebben individueel handreikingen en protocollen opgesteld. Hierdoor is er veel verschil in de te hanteren onderzoeksmethoden. GRAS Advies hanteert binnen dit onderzoek voornamelijk de onderzoeksmethoden beschreven in *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming* (Bouwens, 2017) en *Brochure Soortenbescherming in Overijssel* (Veldman & Troost, 2019). Daarnaast is het kennisdocument *Kleine marterachtigen* (BIJ12, 2024) gebruikt als leidraad. Dit houdt globaal het volgende in:

- Er zijn verschillende methoden beschikbaar om de soort vast te stellen. Wanneer de soort onbekend is wordt een combinatie van inventarisatiematerialen aangeraden. GRAS Advies gebruikt wildcamera's met lokstof om beeldmateriaal te vervaardigen van passerende dieren, inclusief sporenbuizen ofwel een plankje waarop pootafdrukken kunnen worden afgezet, waargenomen en achteraf worden gedetermineerd.
- Als lokstof en tevens afdrukmedium voor sporenbuizen gebruikt GRAS Advies een mengsel van paraffineolie, koolstof en visolie. Lokstof bij wildcamera gebruik is pindakaas. Hierbij wordt dit voor de camera op/aan een verhoging geplaatst om determinatie van soorten te vergemakkelijken.
- Onderzoek is niet gebonden aan vaste perioden. Desondanks hanteert GRAS Advies de periode waarbij deze soorten meest actief zijn. Dit is globaal maart tot en met augustus (Bouwens, 2017). In deze periode worden inventarisatiematerialen minimaal 6 weken in het projectgebied geplaatst. Buiten deze periode wordt minimaal 12 weken gehanteerd.
- Inventarisatiematerialen worden geplaatst op plekken waar de trefkans het hoogst is. Dit wordt bepaald aan de hand van eerder uitgevoerd verkennend onderzoek, de huidige ruimtelijke en ecologische situatie en kenmerken van de beoogde ontwikkeling.
- Het aantal in te zetten inventarisatiematerialen wordt bepaald door de deskundige ecooloog. Dit is afhankelijk van de grootte en toegankelijkheid van het projectgebied en de geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soort.
- Om de werking van inventarisatiematerialen te waarborgen kiest GRAS Advies ervoor binnen deze periode minimaal eenmaal batterijen en opslagmiddelen van opname apparatuur te vervangen en sporenplankjes te vernieuwen.
- Een ontheffing is onder meer noodzakelijk indien vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden beschadigd of vernield. Gedurende de kraamperiode (15 maart tot 1 september) vallen alle rustplaatsen onder mogelijk 'vaste' voortplantingsplaats. Omliggende essentiële gebiedsfuncties die de voortplantingsplaats als zodoende laten functioneren moeten behouden blijven.
- De effectenbeoordeling houdt naast het projectgebied en de directe omgeving, ook rekening met omliggende functies zoals het netwerk van potentiële leefgebieden, migratieroutes, de bereikbaarheid, kwaliteit en versnippering.

Voor het onderzoek aan de Wikselaarseweg te Voorthuizen is één wildcamera ingezet. De randen van het projectgebied zijn geschikt als leefgebied voor steenmarters. Deze camera is op 3-7-2024 gepositioneerd aan de zuidoostzijde van het projectgebied. Afbeelding 4.1 geeft deze locaties weer. Hoofdstuk 4, tabel 4.1 toont de veldbezoeksspecificaties.

Inventarisatiemateriaal is 8 weken operationeel geweest. Na het plaatsen van de wild-camera's en sporenbuizen zijn in totaal vier veldbezoeken geweest om de SD-kaarten en batterijen van de wildcamera's te vervangen. Bij het laatste locatiebezoek zijn alle materialen verwijderd.

Afbeelding 4.1: Overzicht met materiaalallocatie, met de locatie van de wildcamera (rode driehoek) en de herpetofauna platen (rode cirkels).

Rugstreeppad

De rugstreeppad (*Epidalea calamita*) is beschermd onder de habitatrichtlijn. Deze soort komt voor in stabiele vennen en sloten maar ook in gebieden met veel dynamiek waaronder braakliggend bouwterrein en zand- en klei afgravingen. Regenplassen, volgelopen greppels en gestagneerd water in bandensporen vormen ideale voortplantingsplaatsen. Voor zomer- en winterverblijfplaatsen gaat zijn voorkeur uit naar een zandige losse bodem op zonnige vorstvrije locaties met een snel opwarmende bodem maar ook dekking biedende tegels, banden etc. (BIJ12, 2017).

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat er geen geschikte habitats voor de kikkersoorten aanwezig is. Wel kunnen de werkzaamheden voor een semipermanente natte locatie zorgen en die is geschikt voor de rugstreeppad. Het gebied werd in het verleden intensief beheerd en vormt zich nu langzaam om naar nat grasland, wat geschikt is voor de rugstreeppad.

Onderzoek wordt gedaan om de aanwezigheid van exemplaren in de voortplantingsbiotoop vast te stellen. De methodiek is conform het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (z.d.) uitgevoerd. Dit houdt het volgende in:

- De afwezigheid van een voortplantingsbiotoop kan worden aangetoond door minimaal 3 veldbezoeken waarvan minimaal 1 in de periode half april tot en met mei en de overige tussen half juni en begin augustus (BIJ12, 2017)
- GRAS Advies verricht minimaal 2 veldbezoeken vanaf half april tot eind mei en 1 veldbezoek in juni of juli waarbij onderzoeken in de avonduren plaatsvinden en over deze periode worden verspreid.
- Onderzoek omvat het inventariseren van voortplantingswateren door te luisteren naar kooractiviteiten al dan niet met behulp van het afspelen van lokgeluiden.

- Indien mogelijk worden in de maanden juni en juli voortplantingswateren onderzocht op aanwezigheid van eisnoeren en larven.
- Onderzoeken vinden bij voorkeur plaats tijdens geschikte weersomstandigheden (relatief warme, windstille avonden/nachten, ná zware regenval (Netwerk Groene Bureaus, z.d.).
- Inventarisatie vindt bij voorkeur plaats tussen zonsondergang en middernacht (Netwerk Groene Bureaus, z.d.). De minimale inspanningsduur is 1,5 uur.
- Aanvullend zijn herpetoplaten geplaatst en gedurende onderzoek meermaals gecontroleerd op aanwezigheid van rugstreeppadden.

Exacte rust- en verblijfplaatsen van (sub)adulte exemplaren en hun functioneel leefgebied is vrijwel onmogelijk in beeld te brengen. Indien rugstreeppadden worden aangetroffen wordt er daarom van uitgegaan dat alle mogelijk geschikte rust- en voortplantingsplaatsen als zodanig kunnen worden gebruikt en dat alle essentiële habitatfuncties daarom ook aanwezig zijn (Netwerk Groene Bureaus, z.d.).

Voor het onderzoek aan de Wikselaarseweg te Voorthuizen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, de specificaties van deze bezoeken zijn weergegeven in tabel 4.1. Tijdens het eerste bezoek zijn tevens negen herpetofauna plaatjes geplaatst (Afbeelding 4.1), deze zijn tijdens alle daaropvolgende bezoeken gecontroleerd.

5 Habitatsgeschiktheidsbeoordeling kleine marterachtigen

Het leefgebied van kleine marterachtigen bestaat uit de verblijfplaatsen, foerageergebieden en verbindende functies. De territoriumgrootte verschilt per diersoort (Tabel 1) (BIJ12, 2024; Broekhuizen *et al.* 2016).

Tabel 5.1: Territoriagrootte per soort kleine marter.

Soort	Territoriumgrootte
Bunzing	Varieert sterk van 28 tot wel 830 hectare. Afhankelijk van voedselaanbod.
Hermelijn	Varieert voornamelijk van 2 tot 40 hectare. Afhankelijk van voedselaanbod, geslacht en jaargetijde.
Wezel	Minder dan 1 tot soms zelf 200 hectare. In Nederland bekend tussen de 3,5 tot 8,4 hectare. Grootte is afhankelijk van kwaliteit leefgebied en jaargetijde.

Om de habitatgeschiktheid van het projectgebied te bepalen dient niet alleen het projectgebied zelf maar ook de gehele omgeving onderzocht te worden. Daarom zijn op basis van alle verzamelde gegevens kaarten gemaakt van het terrein zelf en de ligging daarvan in de omgeving (Afbeelding 5.1).

Afbeelding 5.1: Functiekaart projectgebied in relatie met de omgeving.

Niet alle functies zijn jaarrond geschikt. Elementen zoals sommige hagen of hoogstaand gras kan in de winter niet voldoende dekking bieden voor marters. Deze verbindingen zijn vaak alleen in de zomerperiode geschikt wanneer de vegetatie nog voldoende dekking biedt. In de functiekaart is daarom onderscheid gemaakt tussen jaarrond geschikt en elementen die alleen in de zomerperiode geschikt zijn.

5.1 Verbinding

Verbindende elementen zoals hagen, bosschage, houtstapels en begroeiing langs hekken en muren worden door kleine marters gebruikt om zich te verplaatsen door het landschap. Looproutes en migratieroutes verbindt functies als verblijfplaats, winterhabitat en foerageergebieden met elkaar.

Binnen het projectgebied is één potentiële verbinding aanwezig. Dit betreft de sloot en haag ten zuiden van het projectgebied. Deze zijn dichtbegroeid en bieden voldoende dekking om als migratieroute te dienen.

Rondom het projectgebied liggen veel groenstructuren als bomenlanen, heggen en slootkanten. Veel van deze structuren zijn alleen in de zomer aanwezig of worden met enige regelmaat onderhouden. Wel is er een vrijwel directe migratieroute van het projectgebied naar een recreatieplas. Deze route is tevens jaarrond beschikbaar. De randen van het bosgebied ten oosten van het projectgebied is daarnaast geschikt als migratieroute. Deze leidt alleen niet verder, vanwege de afwezigheid van struiklagen langs sommige delen van dit gebied. Het projectgebied is dus middels lijnvormige elementen goed verbonden met de omgeving, deze verbinding loopt het gebied in via de oostzijde (Afbeelding 5.1).

5.2 Winterhabitat

Het gebruik van het landschap correleert met de beschikbaarheid van voedsel en dekking (BIJ12, 2024, Westra & Kuiters, 2018; Magrini, *et al.* 2009; Bahgli, *et al.* 2005). Winterhabitat van kleine marterachtigen komt grotendeels overeen. De bunzing trekt in de winter soms ook naar bewoond gebied, voornamelijk schuren waar bruine ratten kunnen zitten.

Voor alle drie de kleine martersoorten is dekking in de winter essentieel. Kleine marterachtigen verplaatsen zich van en naar dit winterhabitat middels migratieroutes. Voor kleine marterachtigen zijn dekkende verbindingen met het winterhabitat onmisbaar.

Het projectgebied bestaat grotendeels uit grazige vegetatie dat onderhouden wordt, in de winter is hier weinig dekking. Met uitzondering van de groenstructuren ten zuiden van het projectgebied, deze structuren blijven de hele winter beschikbaar en bestaan ook uit ondergroei als bramen en varens (Afbeelding 5.2). Het meeste geschikte winter habitat in de omgeving bevindt zich naast de recreatieplas, met veel ruigtevegetatie en heggen aanwezig in die omgeving. Het projectgebied ligt aan het uiteinde van een jaarrond geschikte migratieroute en is dus geen essentiële schakel in deze route.

Afbeelding 5.2: Het projectgebied met bovenaan de groenstrook (jaarrond geschikt) en het grasveld (zomerperiode geschikt), ten tijde van het veldbezoek (31 oktober 2023).

5.3 Foerageergebied

De kwaliteit van een foerageergebied is afhankelijk van het voedselaanbod en de bereikbaarheid vanaf de verblijfplaats (BIJ12, 2024; Margrini, *et al.* 2009). Kleine marterachtigen gebruiken meerdere jachtgebieden om aan voldoende voedsel te komen (Scholten-Huizendveld & Noltes, 2022). Belangrijk voor kleine marterachtigen is dat de foerageergebieden bereikbaar zijn via verbindingzones vanaf nest- en verblijfplaatsen. Verbindingszones moeten daarom in voldoende mate binnen het territorium aanwezig zijn.

Het projectgebied is onderdeel van potentieel foerageergebied. De vegetatie kan in de zomer ontwikkeling tot middelhoog grasland en ruigtebegroeiing. Als dit niet gemaaid wordt kunnen hier prooidieren als woelmuizen vestigen. Daarnaast ligt een watervoerende sloot naast de groenstrook, dit kan ook dienen als uiterst geschikt foerageergebied als hier voldoende dekking aanwezig is.

In de omgeving is eveneens geschikt foerageergebied aanwezig. Dit betreft vooral velden die, wanneer deze niet in de zomer onderhouden worden geschikte vegetatie ontwikkelen waar prooidieren kunnen vestigen. De recreatieplas ten zuiden van het projectgebied biedt veel foerageergebied, voor de hermelijn, wezel en bunzing. De omgeving is verder vooral geschikt voor wezel en bunzing, met weinig oppervlaktewater in de omgeving.

5.4 Verblijfplaatsen

Kleine marterachtigen hebben meerdere verblijf- en rustplaatsen binnen het leefgebied en wisselen tussen deze verblijfplaatsen (BIJ12, 2024). Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen komen in de vorm van holen

van o.a. ratten, mollen en woelmuizen en in boomholtes, houtstapels, openingen in bebouwing en andere droge, dekkende en geïsoleerde locaties.

Voor de wezel geldt dat een holte vanaf ca. 2,5 cm nodig is om toegankelijk te zijn (Scholten-Huizendveld & Noltes, 2022). Verblijfplaatsen zijn vaak aanwezig in lijnvormige landschapselementen zoals bosranden, berm, greppel en houtwallen (BIJ12, 2024; Lemmers, *et al.* 2022; King & Powell, 2007). Verblijfplaatsen van wezel zitten ook dieper in het bos, in extensief grasland of ruigtes met braam (Lemmers, *et al.* 2022).

Hermelijnen hebben verblijfplaatsen in tunnels onder mossen, houtstapels, boomwortels, boomholtes of bestaande hopen van ratten of woelratten (BIJ12, 2024). Ook zijn verblijfplaatsen aangetoond in irrigatiebuizen.

De bunzing heeft een nest in konijnenburchten waarvan de oorspronkelijke bewoners eerst zijn opgegeten (BIJ12, 2024). Ook kunnen nesten voorkomen onder houten terrassen, oude burchten van das of vos en in sommige gevallen ook onder stenen, boomholtes, tussen wortels of takkenhopen.

Binnen het projectgebied zijn geen potentiële verblijfplaats locaties aanwezig. Tijdens het veldbezoek stond er water aan het maaiveld wat verblijfplaatsen in de grond niet mogelijk maakt (Afbeelding 5.3). De gemiddelde hoogste grondwaterstand is 20 cm onder maaiveld binnen het projectgebied (DINOloket, z.d.), wat de kans dat er in de winter water blijft staan op het maaiveld zeer waarschijnlijk maakt. In de zomer kunnen er wel mogelijk tijdelijke verblijven aanwezig zijn in de groenstrook.

De omgeving biedt voldoende groenstroken, slootkanten, grasvelden waar verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn.

Afbeelding 5.3: Grasland in projectgebied op 31 oktober 2023.

5.5 Conclusie

Op basis van de omgeving is ervoor gekozen om de camera neer te zetten in de groenstrook aan de oostzijde van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Dit is de voornaamste migratieroute als kleine marterachtigen voorkomen in het projectgebied. Aangezien het meest geschikte leefgebied ten zuidoosten van het projectgebied langs de recreatieplas liggen.

6 Resultaten

Hoofdstuk 5 behandelt welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in en rondom het projectgebied, welke habitatfuncties aanwezig en essentieel zijn, en wat de verwachte negatieve effecten op deze functies zijn als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Soorten en functies zijn opgenomen op basis van het eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (GRAS Advies, 2024). De aanwezigheid van habitatfuncties; in hoeverre deze essentieel zijn voor de aanwezige soort en het negatief effect op deze functie als gevolg van de beoogde ontwikkeling, is gebaseerd op resultaten verkregen tijdens dit onderzoek. Onderstaande paragrafen geven per soort(groep) de resultaten weer.

6.1 Kleine marterachtigen

Verblijfplaatsen

Tijdens veldbezoeken zijn geen kleine marterachtigen waargenomen. Gedurende de onderzoeksperiode zijn er geen beelden vastgelegd (foto en video) van kleine marterachtigen. Hiermee is uit te sluiten dat het projectgebied voorziet in een nest- en/of rustplaatsen van kleine marterachtigen.

Functioneel leefgebied

Er zijn geen beelden (foto en video) van kleine marterachtigen in het projectgebied opgenomen. Het is uit te sluiten dat het projectgebied als foerageergebied of verbindingroute voor deze soortengroep fungeert.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied is geen onderdeel van het essentiële leefgebied van kleine marterachtigen. Het leefgebied van deze soorten bevindt zich buiten de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling. De beoogde ontwikkeling heeft hierdoor geen negatief effect op essentiële habitatfuncties van kleine marterachtigen. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit voor kleine marterachtigen is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.2 Steenmarter

Verblijfplaatsen

Tijdens veldbezoeken zijn geen steenmarters waargenomen. Gedurende de onderzoeksperiode zijn er geen beelden vastgelegd (foto en video) van steenmarters. Hiermee is uit te sluiten dat het projectgebied voorziet in een nest- en/of rustplaatsen van steenmarter.

Functioneel leefgebied

Er zijn geen beelden (foto en video) van steenmarters in het projectgebied opgenomen. Het is uit te sluiten dat het projectgebied als foerageergebied of verbindingroute voor deze soortengroep fungeert.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied is geen onderdeel van het essentiële leefgebied van de steenmarter. Het leefgebied van deze soort bevindt zich buiten de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling. De beoogde ontwikkeling heeft hierdoor geen negatief effect op essentiële habitatfuncties van de steenmarter. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit voor de steenmarter is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.3 Rugstreeppad

Functioneel leefgebied, nest- en rustplaatsen

Tijdens veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van rugstreeppadden. Er is geen koorzang waargenomen en onder de herpetofauna platen zijn geen individuen waargenomen. Het is hiermee uit te sluiten dat de rugstreeppad in het projectgebied voorkomt.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied voorziet niet in essentiële habitatfuncties van de rugstreeppad. De beoogde ontwikkelingen hebben dus geen negatief effect op deze soort. De beoogde ontwikkelingen leiden niet tot overtreding van de

verbodsbepalingen van de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna- activiteit is daarom niet nodig.

6.4 Andere waarnemingen

Das

Tijdens het cameraonderzoek is er één keer een das (*Meles meles*) gefotografeerd (Afbeelding 5.1). Aangezien er slechts één waarneming is gedaan, gaat het hier dan ook om een enkel passerend exemplaar. Het projectgebied is geen essentieel leefgebied van de das en de beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op de das. De beoogde ontwikkelingen leiden niet tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna- activiteit is daarom niet nodig.

Afbeelding 6.1: Waarneming das tussen 17-07-2024 en 31-07-2024.

Eekhoorn

Tijdens het cameraonderzoek is er meerdere keren een eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) waargenomen op de wildcamera (Afbeelding 5.2). Er zijn geen nesten waargenomen tijdens de veldbezoeken, een nest- of rustplaats binnen het projectgebied valt daarmee uit te sluiten. Daarnaast blijven de struwelen onaangetast en is er in de directe omgeving relatief veel alternatief leefgebied. De beoogde ontwikkeling heeft daarmee geen negatief effect op de eekhoorn. De beoogde ontwikkelingen leiden niet tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna- activiteit is daarom niet nodig.

Afbeelding 6.2. Waarneming eekhoorn op wildcamera.

7 Conclusies

Op basis van de resultaten van dit aanvullend soortenonderzoek kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat er geen essentiële habitatfuncties van soorten aanwezig zijn die worden beschermd onder de Omgevingswet. Negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling kunnen worden uitgesloten. Een vergunningsaanvraag of vervolgstappen zijn niet nodig.

GRAS Advies adviseert de resultaten en conclusies voor te leggen aan het bevoegd gezag, de provincie Gelderland.

Zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de beoogde ontwikkeling, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Bronnen

BIJ12 (2024a). Kennisdocument kleine marterachtigen, Versie 1.0, januari 2024.

BIJ12 (2024b). Juridisch Kader behorende bij de Kennisdocumenten Soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Das, Meles meles, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 1.0, juli 2017.

Bouwens, S. (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant. Zoogdiervereniging, 13 oktober 2017.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

DINOloket (z.d.). Ondergrondmodellenkaart. <https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen/kaart>. Datum geraadpleegd: 10-09-2024.

GRAS Advies (2024). Rapportage Quicksan Wet natuurbescherming Wikselaarseweg te Voorthuizen. Versie 1.0. Huissen.

Hunink, S. (2024). Lijst beschermde soorten Omgevingswet. Natuurinclusief, Borculo.

Interprovinciaal overleg (IPO). (2022). Natuurnetwerk Nederland (ehs). Atlas Leefomgeving. Datum geraadpleegd: 03-09-2024.

Ministerie van Economische Zaken. (2018). Natura 2000-gebieden. Atlas Leefomgeving. Datum geraadpleegd: 03-09-2024.

Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). <https://ndff-ecogrid.nl/> Datum geraadpleegd: 03-09-2024.

Netwerk Groene Bureaus (2023). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Versie november 2023.

Stichting Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Nijmegen. 176p.

Wetten.overheid.nl (2024). Omgevingswet. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01>. Datum geraadpleegd: 03-09-2024.

Zoogdiervereniging (z.d.). Eekhoorn. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>. Datum geraadpleegd: 03-09-2024.

Zoogdiervereniging (z.d.). Steenmarter. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>. Datum geraadpleegd: 03-09-2024.